

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 30. De societate circa animalia,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

ponit operas, dummodo huic ab illo iusta compensatio iustantur, verbi gratia, ei cedendo de lucro eo negotiatioe expectato, quantum aestimari potest tale periculum, verumque adit vrinque animus negociandi. Nam si quis prestare totum periculum in socium, id recompen- sando sufficienter, data maiore, quam esset alius ei debita, luci parte, prout antea ostensum est, cur non poterit simili modo in eum reicere periculum duarum partium capitalis relin- quendo ei tot partes luci, quot sufficient ad compensandam periculi susceptionem? Vtura autem esset manifesta, si quis absque iusta compensatione, vellet capitale sibi pro parte securum esse; quia pro parte etiam interueniret mutuum ex quo lucrum caperetur.

SEPTIMUM est, eidem sententia non aduersari bullam Sixti V. que incipit, Detestabilis, cum damnat societatem in itam cum pacto de saluo capitali. Nam intelligenda est, cum tale pactum sit ex vi ipsius societatis; non autem cum sit ex vi alterius contractus ei admixti, ut Toletus qui ei a consiliis erat, respondisse fertur. Et ratio esse potest, quia per hoc non tollitur ratio & iustitia licite societatis; per illud autem tollitur. Est enim manifesta iniustitia, si quis eo solo nomine, quod in societatem tradat alteri pecuniam, velit ut se faciat de ea securum. Namque vi solius societatis, ad nihil aliud socii tenentur ex iustitia, quam ad iustam distributionem damni, & lucri; periculo fortis vniuscuiusque remanente apud vnumquemque. Quinimo, ut bene loco cit. notat Caietan. ex vi solius societatis, socius non potest alium socium cogere ad ineundum secum asecurationis contractum; quia id onus est, quo ipse grauari non potest, nisi vltro suaque sponte velit illud subire.

SEPTIMUM est, eidem sententia consentaneum esse, quod Nauar. in Enchir. c. 17. num. 257. habet licitum esse legare parochio, aut beneficiariis alicuius Ecclesie certam pecuniam, vt illam perpetue negociationi exponant accipiendo quatuor, vel quinque pro centum singulis annis, ex quibus soluantur stipendium dicentibus aliquot Missas, quia id est legare fructum quem talis pecunia etiam manens salua, potest exposita negociationi proferre, ob adiectos ad contractum societatis duos alios asecurationis iustos. Postremum est, eadem ratione qua admittitur proposita sententia admitti pariter posse, licitam esse societatem, quas qui operam suam collocat in commune, vult tantum certum quid, & esse prorsus liber a damno. Nam id est societati addere contractum asecurationis, aut potius inire contractum locationis operarum, quo in stipendium accipitur pars lucri ex negociatione prouenientis, quemadmodum habent in verbo Societas. i. Angelus, §. 6. & Syluest. quest. 3. Multa quidem alia ob negotiantium miras inuentiones occurrere possunt dubia de illiusmodi societate, sed de illis eadem ratione ac de precedentibus iudicandum est; quandoquidem in illis pari ratione expendendum est; an quid illicitum, aut iniquum contineant, necne.

CAPVT XXX.

De societate circa animalia.

SVMMARIVM.

- 401 Varij modi quibus societas circa animalia celebratur.
- 402 Conditiones requiruntur, vt societas circa animalia censeatur licita.
- 403 Quod illis concurrentibus sit licita.
- 404 De societate in qua conseruatur capitale restaurando iacturam animalium que moriuntur, substitutione aliorum que nascuntur.
- 405 De societate in qua dantur animalia, aestimata pretio, ad quod soluendum obligetur recipiens, etiam si illa pereant sine vlla ipsius culpa.
- 406 De quadam societate que iniri potest cum Monasterio, vel Eccl. sia.
- 407 De societate in qua dantur animalia ad certum tempus, plus tunc vltura, quam cum dantur.
- 408 De societate in qua omnium ex fructibus capitale compensatur apponenti illud.
- 409 De societate in qua periculum capitalis pro medietate stat apponenti operam, vel industriam.

DE hac societate quam socidam appellant, latius disserunt D. Ant. 2. par. tit. r. c. 7. §. 39. & quatuor sequentibus, Conrad. de contract. q. 88. Angel. & Syluest. Societas 2. Tab. vsura 3. n. 6. & 7. I. alius Zecchi in tract. de vsur. c. 7. n. 7. & 8. Gabr. in 4. distin. c. 15. quest. r. art. 3. dubio 11.

Ea autem contrahitur nonnunquam; animalia, & circa illa industriam, ac operas in ordine ad lucrum conferendo in commune; quasi cumulo facto ex omnibus, & lucra, & damna ab vnoquoque pro rata partis per ipsum appositae participantur, eo modo quo expositum est in superiori capite, dubio 2. Nonnunquam vero, quod frequentius est contrahitur vno dante animalia alteri, qui suas operas, & industriam ponat in eis pascendis, & fructibus colligendis ex illis. Qui modus adhuc varius est, ut patet per tradita loco cit. ab Angelo, & Sylu. Nam in eam societatem interdum conferuntur animalia cum aliquo pradio ad illius culturam; vt quando villico pauperi traduntur boues, aut equi quibus agros colere possit. Item aliquando traduntur firma, & certa in omni euentu. id est, cu conditione, vt si pereant, quocumque casu id fiat, illorum iactura resarciatur per accipientem. Aliquando vero traduntur non certa; ita ut peruentia absque lata, vel leui culpa recipientis, pereant danti.

Quorum tamen modorum priore non celebratur vere contractus societatis, sed potius, vt rell. notat Syluester, contractus venditionis. Qui vt censeatur licitus, requirit vt dans nihil accipere possit praeter iustum pretium; ita ut de fructibus adhuc participans, vsuram committat palliatam: nisi ille cui dedit, moram trahat in soluendo id ipsum pretium, & nihilominus percipiat fructum ex animalibus emptis; quo casu accipi potest aliqua pars fructuum tanquam interesse, quemadmodum loco cit. habent Angelus §. 9. & Syluester q. 4. Quod intellige cum distinctione ante tradita nu. 301. Item aliquando ille qui animalia confert, certum stipendium soluit ea recipienti; aliquando vero recipiens dat certum quid animalia ponenti; quod vtrumque locationis contractus potius est quam societatis, cum illud sit conducere operas, & istud sit conducere animalia.

IAM vt socida censeatur licita, tres conditiones requiruntur. Prima est, vt animalia in societatem collata sint periculo ea ponentis: quod iam ex vi societatis ipse retinet illorum dominium; quo fit, vt pereuntia debeant ei, taquam domino, perire; nisi interueniat contractus asecurationis eorundem animalium; ea ratione factus, qua in superiori capite habitum est fieri contractum asecurationis pecuniae capitalis. Aut nisi interueniat pactum, vt periculum quocumque modo contingat, sit commune; facta ob id compensatione iusta recipienti: qui quidem non tenetur alioqui illud subire, si nulla sua lata, vel leui culpa (de qua vtraque vnnumquemque socium teneri habitum est in praecedenti num. 374.) contingat animalia ipsa perire.

Secunda conditio est, vt ex vi talis contractus lucra, & damna communia sint ex aequo, pro rata fortis vniuscuiusque socij; perinde ac in societate circa negociationem dictum est in proxime praecedenti capite.

Tertia est, vt nullus sociorum oneretur plus alio, ex vi talis contractus, sicut censeatur onerari cum minimum est pretium, quo aestimantur animalia data in societatem, aut is qui operas ponit, iustam earum mercedem non accipit iudicio boni, peritique viri, aut cogitur soluere pensionem inter gram eo tempore quo animalia in societatem accepta, fructum suum proferre desierunt, sine vlla sua culpa, aut ob culpam apponentis, aut ob aliquem casum fortuitum, prout docet Nauar. in Enchir. c. 17. n. 260. aut demum periculum animalium quocumque modo eueniat, cogitur subire, sine iusti pretij compensatione, aut subire eiusdem periculi partem; non facta ideo diminutione pensionis in iustam compensationem, ex eod. ibid. Et ratio est, quia aperte inter socios contingeret inaequalitas, qua vnus praeter alio grauaretur contra iustitiam commutativam aequitatem; & ideo cum peccato & obligatione ad restitutionem.

ATQUE conditionibus hifce concurrentibus dubium non est quin licite iniri possit societas circa animalia in ordine ad lucrum, & ad fructus ex illis percipiendos. Si enim pecunia in societate circa negociationem, de seruire potest ad percipiendum ex ea lucrum; poterunt sane potiori iure in hac

INAL
LIXIS
P
V

quoque societate deferuire animalia, quæ ex se reddunt fructus pecunia estimabiles. Quod quidem apertissimum est in societate ea, in qua plures socij emerunt animalia communi, & expensas omnes soluerunt, ac inter se fructus, & lucra diuiserunt secundum proportionem capitalis ad capitale, quod quisque apposuit; atque secundum eandem proportionem ad expensas contribuerunt, ac periculum capitalis in se susceperunt. Nam dubitari non potest quin talis societas sit licita: ad quam, vt ad regulam examinari debent cætera. Sed interea aduerte variationem in aliquo, aut in aliquibus eorum, quæ ad illam concurrunt, non impedire quominus ipsa sit iusta, quando illud in quo variatio contingit, sufficienter aliunde compensatur; quia vt sine compensatione efficietur iniusta; sic ea interueniente, constituetur æqualitas quam iustitia commutatiua exigit.

Cætera animalia quæ in societatem traduntur, alia sunt minora, quæ in valore matris æquant intra annum; vt oues, capræ, fies: alia verò minora, quorum fructus annuus ordinarie non ascendit ad valorem matris. Atq; societas circa hæc inita, communiter durat quinque annos: inita verò circa illa tres tantum annos.

Cætera quæ de hoc societatis genere in cõmuni addenda videntur, satis nota esse possunt ex dictis in duobus præcedentibus capitibus. Quæ autem in particulari sunt addenda, spectant ad pactiones quibus ipsum velstri solet. Atque constat quidem seruandum esse in eo illud quod inter socios iusta pactione conuentum fuerit: si que nihil conuentum sit, standum esse consuetudini loci, nisi prudentium arbitrio, ea censeatur peruersa. Multa sunt tamen dubia, quæ in particulari mouentur de perisque pactis, sintne vsuraria, aut iniusta: quæ omnia persequi non est necesse; sed sufficere quæ frequentiora sunt attingere: quando quidem ex antecedentis in communi, & ex eorumdem frequentiorum sequenti explicatione, erit facile, *dispectus ac ponderatus ei. cumstantiis*, satisfacere cæteris quæ occurrerint.

Dubia de proposito societate.

PRIMUM ERGO DVBIUM EST; an licitum sit contractus quo tradit quis pastor, aut alteri rustico centum oues his conditionibus. Prima, vt illas pascat, & custodiat: secunda, vt cõseruentur semper in eo numero; mortuas restaurando ex earum fœtibus: tertia, vt in fine cuiusq; anni ex earundem fœtibus residuis accipiat mediam partem.

Respondendum est ex Syluestro *Societas 2. quest. 9.* talem contractum non esse vsurarium: quia nulla est in eo conditio de saluo capitali, ita ut eadem oues sibi que fœtu percat morte naturali, aut casu fortuito, danti pereant tanquam domino, non autem recipienti. Esse vero iniquum, quia perinde inquit, ac si oues de se essent immortales. Quod tamen aduerte tantum procedere, quando dominus, & pastor, seu rusticus non fuerint æqualiter expositi damno, & lucro: sed rusticus grauius inueniatur; vt quando media illa pars residuorum fœtuum, sæpe minus valet quam ipsius opera, & industria mereatur; non item quando sæpe eadem pars operas ipsas, & industriam pastoris excedit. Cæterum, vt in hac re procedatur tutiore cõsuetudine, consultum esset, vt dominus conduceret pastoris operas certo pratio illis æquivalenti, boni peritque viri arbitrio.

SECUNDUM DVBIUM; an licitum sit contractus quo aliquis centum oues certo pretio æstimatas dat alicui cum pacto, vt de earum fœtu aliquid ei tribuat, & adhuc reddat pretium quo fuerint æstimata, etiam si nulla sua lata, vel leui culpa, sed casu fortuito aut morte naturali perierint.

Ad quod respondendum est in Sylu. *in præcedent. q. 4. & Tabien. vsura 3. n. 6.* contractum esse vsurarium, quia in eo casu dominus vendit illas oues rustico, ei dans mutuo illarum pretium, & ex tali mutuo accipiens lucrum, quod vsurarium est. Immo etiam si id fiat solum, vt accipiens reddatur diligentior, sine intentione illum reuera obligandi, aut aliquid ab eo accipiendi, illicitum est, tanquam scandalizantium, vt habet Sylu. *quest. 7. concl. 2.*

TERTIUM DVBIUM; an bonus sit contractus, quo quis Monasterio, vel Ecclesiæ tradit centum oues cum pacto, quod pro singulis accipiet quotannis duos solidos tota sua vita, siue omnes, siue plures interea moriantur: quot quot

autem ipso defuncto manserint, eiusdem Monasterij sint, vel Ecclesiæ.

Ad quod idem Sylu. *in præced. quest. 3.* respondet, bonum esse contractum, dummodo absit dolus, & fraus omnis, qualis esset si oues morbo aliquo inficerentur, vel essent morti vicinæ, neque recipientes ad id aduenterent. Ad cuius responsionis confirmationem facit; quod in eo idem fere contingat, ac cum quis Monasterio, Ecclesiæ, Capitulo, aut Hospitali donat sua bona, aut eorum partem, vel pecuniam summam cum onere, quod semet, vel alium sustentabit tota ipsius vita, ipsoq; mortuo habeat omnia quæ supersunt.

QUARTUM DVBIUM; an licitum sit contractus quo Titius animalia Sempronio dat, vt ea suis expensis, industria, & cura nutriat, curetque vt fructus, & fœtus edant; dat inquam cum pacto, quod in fine quatuor, aut quinque annorum ea vendantur, & Titius suum capitale accipiat, si saluum fuerit; reliqua vero ex æquo diuidantur.

Ad quod respondetur, licitum esse, prout expressit Tabien. *vsura 3. num. 7.* dummodo animalia ipsa exposita sint periculo Titij, ad nihilque teneatur Sempronius, si illa in ipso fine minus valeant, quod est perisse ex parte, vt nec si in totum perissent; atque media illa pars lucri probabiliter expectati, sit iusta merces operarum quas Sempronius ponet, & compensatio expensarum quas faciet.

QUINTUM DVBIUM; an licitum sit animalia in societate tradere alteri ea lege, vt lucrum sit commune; sed qui illa accipit, de hoc nihil capiat, donec iustum eorumdem animalium pretium ex ipso lucro sit domino refulum.

Ad quod respondet ex D. Anton. Nauar. in F. *nchir. cap. 17. num. 261.* talem contractum esse licitum, dummodo animalia perierint ante recuperationem, si tamen pereant domino, non autem ea recipienti: nisi id contingat sua lata, vel leui culpa, iuxta antecedentia. Syluest. tamen *vsura 2. quest. 7. concl. 5.* putat in eo committi iniustitiam, etiam si non committatur vsura, quia si post dictam recuperationem fortis statim perirent omnia animalia, socius qui operas apposuit, perderet omnino illarum fructum. Sed quia alter quoque perdit æquale fructum ex suis animalibus; iuste vt *supponimus*, per societatem expectatum; par est vtriusque conditio, eodem quo expositum est in præcedenti numer. 391. 2. Quæ tamen in re vt iustitia seruetur, requiritur, vt tanto maior portio lucri sperari debeatur rustico, quanto plus ei impendet periculi perdendi suam operam, & impensas ab ipso faciendas. Id enim requiritur ad æqualitatem proportionaliter seruandam in societate.

VLTIMUM DVBIUM est; an liceat dare rustico oues hoc pacto, vt si illæ perierint, ipse ex æquo cum eas apponente particeps sit damni: si vero non perierint, fuerintque multiplicatæ, extrahatur capitale, & detur apponenti; ac deinde lucrum inter eos æqualiter diuidatur.

Ad hoc respondendum esse quod non liceat, patet, quia in tali contractu rusticus minus grauat: quando quidem ipse perdit tam mediã partem fortis, quã operas apponenti; cum alter socius committat solummodo dimidium fortis: vnde fit vt socij contra naturam contractus societatis non sint in damno sustinendo æquales. Neque satisfaciet quis dicens in tali contractu contineri virtute alium venditionis talium animalium pro media parte; perinde ac si illa apponens, rustico operam, & industriam apposituro daret mutuo dimidiatam partem pretij eorumdem animalium, & ipse alteram adderet ad illa eadem coniunctim emenda. Nã si ita sit, vsurarius erit contractus, in quo videlicet, ob mutuo datam illã medietatē accipitur pretium ratione mutui: si peditum, inquam, rustico debitum pro parte operæ, & industriae ac expensarum, quas fecit nomine alterius socij: qui sicut particeps est commodorij pro medietate, debet esse & onerum. Quod si quis dicere malit, in tali contractu virtute contineretur alium assicuratiois; concedemus locum esse posse propositæ societatis; dummodo in ea res sic ad æqualitatem prudentis arbitrio redigatur, vt rusticus accipiat iustam mercedem operæ, & industriae sue, ac expensarum iustamque pretium oneris quod subit, suscipiendi in se mediam partem periculi. Id quod in proposito contingere dici non potest: nisi constet tantū fructus percipi ex ipsis animalibus, vt æqualeat tam pensioni quæ domino soluitur, quam mercedi rustico.

suffico debita pro ipsius opera, industria, & expensis: ac etiam pro iusto asecurationis pretio. Si enim secus accidat, violatur illa generalis regula iuris. Secundum naturam est, commoda cuiusque rei cum sequi, quem sequentur incommoda. Quae regula est 10. ff. De regulis iuris. Violatur etiam illa specialis passim recepta ab authoribus in hac materia. Quod quantumcunque alia, atque alia pacta adiciantur in societate, tam lucrum, quam damnus debeat esse communis, atque portiones lucri, ac damni debeant spe dato periculo, ceterisque circumstantiis ita distribui, iuxta quantitatem rerum contributarum; ut is qui ceteris paribus plus contribuit, maiorem portionem recipiat, aequalem vero, qui aequaliter contribuit, cum sit consentaneum partes lucri proportionally responderi partibus in societatem collatis: graua minibus omnibus interea componatis. Quod quidem curandum est, quia societas alioqui erit, aut viciosa, aut factem iniusta: atque adeo laqueus de quo Apostolus in priori ad Timoth. cap. 6. Qui volunt diuites fieri, incidunt in tentationem & laqueum diaboli.

- 420 De contractu, ut pereunte re censui supposita, maneat persona venditoris obligata ad solutionem pensum annuum.
- 421 De censu constituto super domum, aut molendinum quod corrui.
- 422 De censu constituto super rem iam satis oneratam.
- 423 De censu constituto auctoritate Iudicis condemnantis.
- 424 Explicatio dubij, an census regimi possit ex parte.

Q V A E S T I O I.

Quid sit census.

VARIIS modis censum dici videre est apud Couar. initio citati cap. 7. libri 3. variar. resolut. & apud Lud. Molinam in citata disput. 381. hic autem sumitur prout est contractus; cuius natura consistit in eo quod fitus exigendi pensionem de alterius re vtili emptione acquisitum. Intelligitur autem iuris nomine facultatem seu potestatem faciendi aliquid secundum iustitiam, seu titulo iusto: qualis in censu est exemptione; non quidem pensionis, ut quis existimauerit; sed iuris eam exigendi.

410.

Nomine pensionis vero, intelligitur vtilitatem pecuniariam aut fructuariam, quae emptione, & venditione praediti iuris acquiritur in re frugifera; cuius dominus immediatum ius habet in fructibus eius, & mediatum in pecunia quae ex iisdem fructibus distractis colligi potest; ideoque in se suscipere potest onus soluendi pensionem, sicut fructuariam; ita & pecuniariam illius vice.

Nomine demum rei vtilis alterius, intelligitur rem ex qua venditor census potest reuera, legitimeque vtilitatem percipere, siue ipsa sit res immobilis: ut fundus, domus, flumen, sylua, portus, fodina metallica, annui redditus, & alia similis ex qua emolumentum percipitur: siue etiam mobilis, ut grex ouium, armentum bouum, &c. dummodo eo ipso res statum lucrosam habeat, quemad. Medina notat in Cod. De acquisitis per vsuram quest. 11. Et confirmatori quia ius percipiendi vtilitatem ex re quae nullam potest re ipsa gignere, fictitium est. Census vero censetur huius generis esse, quando non constituitur in re fructifera. Quare fictitius, meraque vsura palliata esse, existimari debet. Quod idem pariter dicendum est de censu fundato in re non praestante domino suo tantam vtilitatem, quanta est pensio soluenda: quandoquidem ut se habet totum ad totum, sic se habet pars ad partem: nec potest quisquam vendere, a se pendere vtilitatem, quam non potest percipere.

Atque facile potest ex his distingui contractus censuales a mutuo, locatione & emphyteusi, cum quibus habet similitudinem. Cum enim per mutuum transferatur dominium cum obligatione tantumdem restituendi; per censualem contractum transfertur tantum ius exigendi, & percipiendi pensionem, sine necessaria obligatione restituendi capitale, si pensio ipsa soluatur. Itaque cum in locatione, & emphyteusi pensio accipitur ex re propria, in censu accipitur ex re alterius. Aduerte autem obiter, a Doctoribus in hac materia frequenter accipi nomen census, ut pro iure exigendi pensionem, sic & pro ipsa pensione. Itaque eum qui pensionem soluit, censuarii, & eum qui soluitur, censualista dici a nonnullis: quos imitari non pudebit.

Q V A E S T I O II.

Quas condiciones census requiratur ut sit licitus.

DE iure naturali quatuor condiciones in emptionibus censuum seruari debent. Prima, ut census fundetur in re frugifera: hoc enim in praeced. quest. satis aperta ratione probatum est. Secunda, ut ematur iusto pretio: hoc enim ex D. Thoma 2. 2. q. 77. art. 1. necessarium est ad omnem emptionis & venditionis contractum. Tertia, ut si res censualis aut in totum, aut in parte pereat, aut sterilis fiat absque culpa & malitia censuarii, cesset census pro rata; cessante scilicet vtilitate ad quam percipiendam dicebatur esse ius: atque adeo sublato fundamento, quo id ipsum ius nitebatur. Confirmatur, quia sic natura comparati est (nisi periculo contractu aliud iuste caueatur) ut res ita domino suo pereat, quod ipsa pe-

411.

nitus

TRACTATUS V.

De censibus & Cambiis.

In tractatus praecedentibus proxime subiungitur; quia census & cambium ratione aliquam habent venditionis & emptionis. De censibus autem agunt Theologi scolastici in 4. distinct. 15. potissimum Gabriel quest. 12. Sumularij in verbo census, & in verbo vsura. Conradus de contractibus quest. 73. ad 87. Medina in Cod. De acquisitis per vsuram quest. 11. & deinceps. Sotus lib. 6. De iustitia & iure quest. 5. Nau. in comment. De vsuris a notabili 22. vsq; ad finem, & in Enchir. cap. 17. num. 232. & quatuor sequentibus. Couar. in lib. 3. variar. resolut. ad cap. 7. ad 11. Angelus in 2. parte florij Theol. quest. De censibus. Gregor. a Valeria 2. 2. disput. 5. quest. 22. Lud. Molina de iust. & iure tract. 2. a disput. 381. ad 395. Leon. Lessius lib. 2. De iust. & iure ca. 22. Ferdinandus Rebellus de obligat. iustitiae par. 2. lib. 10. De cambiis vero agunt Theologi loco citato. Sumularij in verbo Cambium aut Campfor. ad hucque Angelus in verbo vsura 1. a n. 51. Tab. vsura 15. Sylu. vsura 4. Rosel. vsura 6. Caiet. in tomo 2. opuscul. tract. 7. Med. in Cod. De acquisitis per vsuram, a quest. 5. ad 10. Conrad. De contractibus quest. 99. Sotus lib. 6. De iust. & iure quest. 8. & sequentibus. Nauar. in Enchir. cap. 17. num. 283. vsq; ad finem; Couar. in collatione veterum numismatum cap. 7. Angles loco cit. quest. De cambiis. Gregor. a Valentini sequent. quest. 23. Molina a sequenti quest. 396. ad 410. Lessius in sequenti cap. 23. & Rebellus in sequent. lib. 11. Ad aliquot autem quaestiones reuocabimus ea quae videntur hic tradenda.

CAPVT XXXI.

De natura & conditionibus census.

SUMMARIVM

- 410 In quo consistat natura census.
- 411 Quatuor condiciones iure nature seruanda in emptione censuum.
- 412 Collecta ex Extrauagantibus Martini V. Cal. x. 111.
- 413 A Pio V. in bulla relata a Nauarrio plures assignata.
- 414 Quarum obseruatio non sit necessaria vbi eadem bulla nec recepta vsu, nec publicata.
- 415 Census vsu frequens licitus, in quo aliquot eiusmodi condiciones non seruantur.
- 416 Census vrinque redimibilis licitus quidem est in speculatione, sed in praxi vitandus tanquam periculosus.
- 417 Quatenus liceat venditorum census cogere, ut praeter rem ipsi censui subiectam, alia sua bona in pignus obliget, vel fideiussorem det.
- 418 Quatenus licitum sit pactum, ut post quadriennium mutetur res subiecta censui.
- 419 De contractu quo dominus famulo non valens soluere nota-

INAL
LIXIS
P
V